

BEDÖMARGRUPPENS YTTRANDE Avdelning
Utvärderingsavdelningen

Lärosäte: Mittuniversitetet
Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet samhällskunskap.
Samlat omdöme: Hög kvalitet
<p>Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Förutsättningar vara tillfredsställande.</p> <p>Förutsättningarna för att bedriva utbildning inom den utbildningsvetenskapliga kärnan är goda eftersom lärosätet har en sammansvetsad lärargrupp med ett tydligt progressionstänk om UVK. Personalen som bär upp kurserna inom inriktningen samhällskunskap har både pedagogisk samt vetenskaplig och yrkesinriktad kompetens. Storleken på lärargruppen är en utmaning på längre sikt, eftersom de undervisande lärarna är relativt få. Lärosätet uppvisar dock en medvetenhet om detta genom en långsiktig kompetensförsörjningsplan där de har för avsikt att anställa disputerade inom både samhällsekonomi och ämnesdidaktik.</p> <p>Det finns en tydlig vetenskaplig och professionsinriktad miljö vid lärosätet, med ett nära samband mellan forskning och utbildning. Bedömargruppen menar ändå att på längre sikt så måste den vetenskapliga kompetensen bland lärarna som undervisar inom den utbildningsvetenskapliga kärnan öka. I utbildningsmiljön utmärker sig samhällskunskapen som ett sammanhållet ämne, vilket har en institutionell närhet till pedagogik och till dess pedagogiska och didaktiska kompetens. I självvärderingen och intervjuerna med lärarna framkommer det även hur den samhällskunskapsdidaktiska forskningen integreras med de övriga ämneskurserna både som specifika kurser och som inslag i andra kurser. Det finns däremot frågetecken om lärarnas vetenskapliga kompetens i ämnena nationalekonomi och kulturgeografi, där det inte är disputerade inom dessa områden som har hand om undervisningen. Lärosätet har för avsikt att försöka anställa en disputerad nationalekonom.</p> <p>Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat vara tillfredsställande.</p> <p>Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, uppfylls. Några av styrkorna hos lärosätet är att kurserna genomgående har en tvärvetenskaplig karaktär och att de självständiga arbetena är samhällskunskapsdidaktiskt inriktade.</p> <p>Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Studenterna får en grundläggande utbildning om vetenskapsteori och forskningsmetoder i UVK1, som sedan fördjupas under UVK2 och UVK3. Forskningsmetoderna kommer sedan även in under de senare delarna av ämneskurserna. Bedömargruppen</p>

rekommenderar lärosätet att se över balansen mellan kvalitativ och kvantitativ metod, eftersom den förra verkar dominera i utbildningen. Det finns också uppgifter och seminariediskussioner under utbildningen, där relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen behandlas. Vid lärosätet är också utbildningens VFU-kurser utplagda utifrån en progressionstanke både för innehåll och krav.

Målet att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. Vid lärosätet får studenterna under VFU-kurserna tillfälle att planera, genomföra och utvärdera och utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i övrigt, för att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling. En styrka är att självständiga arbeten ska vara samhällskunskapsdidaktiska, vilket även bidrar till utvecklingen av yrkesverksamheten.

Målet att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Det är tydligt att det finns uppgifter och övningar under VFU- och UVK-kurserna där studenterna får öva sina didaktiska och ämnesdidaktiska kunskaper och förmågor. Men det är viktigt att lärosätet ser över sitt didaktiska och ämnesdidaktiska innehåll, så att även metodiska och ämnesmetodiska inslag finns med i utbildningen.

Målet att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Bland annat får studenterna under den första VFU-kursen få planera och genomföra viss övningsundervisning, medan de under den andra VFU-kursen även förväntas utveckla den undervisning som de ansvarar för, bland annat med hjälp av ämnesdidaktiska forskningsresultat. Lärosätet visar på en tydlig progression i arbetet med detta. Ett gott exempel är att studenterna under den verksamhetsförlagda utbildningen uppmanas att undersöka hur lärare arbetar med de individuella utvecklingsplaner som upprättas för varje elevs lärande och utveckling, vilket bedömgargruppen ser som positivt. Dock kan studenterna förberedas bättre för VFU perioder.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter och hållbar utveckling uppfylls. Bedömgargruppen menar att studenterna får stora möjligheter under utbildningen att kunna visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt hållbar utveckling. Inom inriktningen samhällskunskap belyser lärosätet relevanta samhälleliga aspekter på mänskliga rättigheter och hållbar utveckling i ämnet samhällskunskap, vilket bedömgargruppen ser positivt på.

I VFU-kurserna finns det tillämpningsövningar där studenten ska applicera ett jämställdhetsperspektiv och i UVK-kurserna belyses jämställdhetsperspektivet som ett ämnesinnehåll. För samhällskunskapsämnet är det främst som ett undervisningsinnehåll som lärosätet tar upp en rad inslag som bygger på bland annat jämställdhetsperspektiv och social skiktning. I intervjuerna framkommer det att frågorna om jämställdhet och jämlikhet behandlas även inom kurserna i samhällskunskap. Studenterna har även en temadag om jämställdhet.

Vid lärosätet så följs utbildningens innehåll, utformning och genomförande upp och resultaten av uppföljningarna omsätts också vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling inom UVK. Återkoppling sker till relevanta intressenter. Lärosätet har gjort en avhopsanalys samt har visat exempel på stöd studenterna har tillgång till under sin utbildning. Det finns exempelvis ett särskilt stöd till studenter med funktionshinder. När det gäller samhällskunskapsämnet specifikt så samlas de undervisande

lärarna i regelbundet återkommande planeringskonferenser 1–2 gånger per år. Vid dessa planeringskonferenser som vid varje tillfälle håller på ett antal dagar diskuteras kursernas innehåll och upplägg. Det gör lärosätet för att vid behov revidera kursplaner, litteraturlistor och genomförande. Lärosätet beskriver däremot inte närmare hur resultatet av dessa planeringskonferenser återkopplas till studenterna. I intervjuerna framkommer det att detta är ett område som lärosätet kan förbättra. Det framgår att studenterna har dålig insyn i vilka forum de har studentrepresentanter, och att det inte sker några förändringar trots att utvärderingarnas resultat visar att kurserna kan förbättras. Lärarna menar att det finns möjligheter för lärosätet att förbättra möjligheterna att formalisera studentinflytandet. Bedömggruppen menar att detta är en fråga som lärosätet måste se över, så att studenternas möjligheter att påverka sin utbildning förbättras. Sammantaget är vår bedömning att lärosätet bör se över hur utbildningen följs upp, särskilt när det gäller studenternas synpunkter. Trots svagheterna som finns inom undervisningsämnet samhällskunskap anser bedömggruppen att lärosätet har visat att utbildningen i sin helhet möjliggör och säkerställer målpåfyllelse.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Studentperspektiv vara tillfredsställande.

Studenten får enligt självvärderingen möjlighet att till övervägande del ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Studenterna tar plats i beredande och beslutande organ som programråd och ämneskollegium. Studentkåren har i samarbete med programrådet, följt upp vilka råd och ämneskollegier som saknar studentrepresentanter och kontaktat studenter för att fylla de vakanta platserna. Lärosätet har också studentmentorer som hjälper studenterna med it-frågor, studentportalen och läroplattformen. I självvärderingen framkommer det tydligt vilket stöd som studenterna har tillgång till under sin utbildning. Enligt bedömggruppen bör lärosätet ha en fortlöpande kontroll över studentperspektivet, så att studenterna känner att deras synpunkter tas tillvara och att studentrepresentanterna blir synliggjorda.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan vara tillfredsställande.

Samverkan sker exempelvis med det omgivande samhället genom uppdragsutbildningar, nätverket RUN (regionalt forum för kommuner och universitet) och VFU-organisationen. Ur ett ämnesperspektiv är utbildningen utformad och genomförd på ett sådant sätt att den är användbar och utvecklar studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömningsområde: Förutsättningar**Personal**

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Självvärderingen visar att nio lärare med olika kompetenser är starkt involverade i utbildningen inom UVK. Deras sammantagna kompetens, framför allt den professionsrelaterade och pedagogiska, är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång

sikt. Personalen är huvudsakligen tillsvidareanställda, där majoriteten har disputerat i pedagogik och har en lärarutbildning. Bedömargruppen anser att personalen har en bra bredd i sin professionsrelaterade och pedagogiska kompetens, och kompetensen verkar också anpassad till de kurser som ges av lärosätet. Lärosätet har en relativt bra balans mellan disputerade lärare och adjunkter. I intervjuerna framkommer också att lärosätet kontinuerligt jobbar med rekryteringar av disputerade lärare inom ämnet pedagogik. Bedömargruppen ser positivt på att den vetenskapliga kompetensen på lång sikt också tryggas. Det framkommer i både självvärderingen och intervjuerna att lärosätet har en sammansvetsad lärargrupp, vars tydliga tänkande kring progression i utbildningen borgar för att kunna bedriva UVK-kurser med hög kvalitet. För att detta också ska kunna ske på lång sikt menar bedömargruppen att lärosätet måste fortsätta med sina satsningar på ökad vetenskaplig kompetens inom lärargruppen för den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK). I intervjuerna framkommer däremot viss kritik mot UVK-kurserna. Bedömargruppen menar att strukturen kan förbättras för upplägget och att det går att minska spretigheten i innehållet.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Självvärderingen visar att det finns en vetenskaplig och professionsinriktad miljö och att verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Bedömargruppen menar att det finns vetenskapliga miljöer på lärosätet som har relevans för den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) och den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Det framkommer i intervjuerna att lärarna använder sig av vetenskapliga artiklar som kurslitteratur och att de kopplar lärarnas egna forskningsresultat till UVK-kursernas innehåll. I intervjuerna framkommer att en del av den forskning som behandlas riktar sig till andra åldersgrupper, exempelvis blivande gymnasielärare som får ta del av forskning gällande förskolan. Att det finns ett nära samband på lärosätet mellan forskning och utbildning framkommer tydligt i självvärderingen, genom olika typer av forskningssamverkan och praktisknära skolforskningsinslag. I intervjuerna framkommer det också att lärosätet arbetar aktivt för att stärka den vetenskapliga miljön, bland annat genom programdialoger som behandlar forskningsanknytning i utbildningen. I lärartabellen och i intervjuerna framgår att flera av lärarna inom UVK-undervisningen har en lärarexamen, vilket de till exempel kan använda sig av vid VFU-uppföljningar där de kan diskutera läraryrket som ett professionsyrke. I självvärderingen framkommer det även att utbildningsmiljön har utvecklats de senaste åren genom pedagogiska och ämnesdidaktiska forskningssatsningar samt professionsinriktade skolutvecklingsprojekt, till exempel ett projekt om digitaliseringsprocesser i kommunens grund- och gymnasieskolor samt ett projekt om museet som didaktiskt rum. Att lärosätet också har infört ett meriteringssystem där skickliga lärare kan utnämnas till meriterade och excellenta lärare kan även gynna utbildningsmiljön i stort. Ovanstående satsningar som gynnar utbildningsmiljön är också något som bedömargruppen ser positivt på.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om*

relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

I självvärderingen finns det en beskrivning av en tydlig progressionstanke – dels mellan UVK-kurser, dels mellan UVK-kurser och VFU-kurser. Självvärderingen ger också tydliga och konkreta exempel på lärandemål och examinerande uppgifter i alla UVK-kurserna. I UVK1 får studenterna grundläggande kunskaper om vetenskapsteori och forskningsmetoder, som sedan fördjupas i UVK2 och UVK3. Det finns också uppgifter och seminariediskussioner i de olika UVK-kurserna som behandlar relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen. En uppgift handlar till exempel om att studenten ska öva på att genomföra utbildningsvetenskaplig forskning genom att genomföra kvalitativa intervjuer som sedan transkriberas, analyseras och resultatredovisas. Bedömargruppen menar att lärosätet fäster större vikt vid den kvalitativa metoden, medan den kvantitativa metoden inte belyses på samma sätt. I intervjuerna förstärks intrycket av att de kvalitativa metoderna dominerar, även om det finns inslag av kvantitativ metod under UVK2. I intervjuerna framkom att de kvantitativa delarna i kursen om specialpedagogik hade lagts in alltför ogenomtänkt. Ett utvecklingsområde för lärosätet är att se över sina forskningsmetoder, framför allt inslaget av kvantitativ metod i UVK, så att det blir en balans mellan kvalitativ och kvantitativ metod i utbildningen.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

I självvärderingen framgår att utbildningens VFU-kurser är upplagda utifrån en progressionstanke för både innehåll och krav. I självvärderingen beskrivs den här progressionen, där VFU1 ligger på en grundläggande nivå och VFU2 ligger på en utvecklad nivå, för att sedan avslutas med VFU3 som ligger på en fördjupad nivå. I VFU1 ska studenterna bland annat beskriva och reflektera över sina erfarenheter från sin verksamhetsförlagda utbildning. Reflektionen ska också kopplas till teorier och tidigare forskning för att de sedan avslutningsvis ska kunna reflektera över hur erfarenheterna kan påverka yrkesverksamheten. De övriga VFU-kurserna innehåller liknande uppgifter, men där VFU3 till exempel ställer krav på fördjupad förmåga att utvärdera den egna insatsen och ge fördjupande perspektiv på de erfarenheter som studenterna fått under den verksamhetsförlagda delen av utbildningen. Utöver beskrivningen av VFU-kurserna ger också lärosätet ett exempel från den sista UVK-kursen där studenterna ska genomföra ett utvecklingsprojekt på organisationsnivå. Uppgiften syftar till en förberedelse för ett yrkesliv där de ska reflektera över egna och andras erfarenheter och över relevant forskning, för att utveckla sin undervisning i ett samhälle som förändras. Bedömargruppen ser positivt på det upplägget och anser att det är ett bra exempel på hur studenterna kan tränas att reflektera över egna och andras erfarenheter. I intervjuerna framkommer det också att lärosätet har goda förutsättningar för samverkan mellan olika ämnen och ämnesdidaktik genom sina programråd där de kan fördela uppgifter som ska utföras av studenter i allmändidaktiken under UVK och i ämnesdidaktiken inom respektive ämne.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

I självvärderingen beskriver lärosätet hur studenternas didaktiska- och ämnesdidaktiska kunskaper och förmågor utvecklas under VFU- och UVK-kurserna. I kursen *Lärande i teori och praktik* ges en introduktion till didaktik, där allmändidaktiska frågor tas upp. Studenterna får föreläsningar om didaktik, som följs upp med didaktiska övningar. Studenterna examineras här dels i ett seminarium, dels genom en individuell tentamen där de ska visa kunskaper om didaktik och en förmåga att beakta ett didaktiskt förhållningssätt. Beskrivningen här är däremot av generell karaktär, vilket gör det lite svårt att se om studenten kan visa den förmåga att tillämpa den didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som examensmålet efterfrågar. Bedömargruppen ser positivt på lärosätets arbete inom området digitala verktyg som genomförs i VFU-kurserna. Studenten ska här reflektera över användningen av digitala verktyg med utgångspunkt i teori och gjorda erfarenheter. I de följande VFU-kurserna ska kunskaperna sedan appliceras i den egna ämnesundervisningen. Som en förberedelse för detta tränas studenterna i digitala verktyg och i undervisningsplaneringen, där digitala resurser ska ingå. Lärosätet beskriver på ett förtjänstfullt sätt hur studentens förmåga att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik med metodik säkerställs med hjälp av VFU-kurserna. I intervjuerna framkommer det däremot att didaktiken har ett tydligt teoretiskt och allmändidaktiskt fokus. Bedömargruppen efterfrågar en tydligare koppling mellan didaktiken och ämnesdidaktiken där metodik är ett betydande inslag.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Lärosätet beskriver i sin självvärdering hur studenterna under VFU-kurserna får tillfälle att planera, genomföra, utvärdera och utveckla den pedagogiska verksamheten i övrigt, för att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling. Under den första VFU-kursen får studenterna planera och genomföra viss övningsundervisning, medan de under den andra VFU-kursen även förväntas utveckla den undervisning som de ansvarar för, bland annat med hjälp av ämnesdidaktiska forskningsresultat. Bedömargruppen ser positivt på detta upplägg. I den avslutande VFU-kursen ställs sedan större krav på studentens självständighet att utveckla, planera och genomföra undervisning. Genom denna progression i VFU kurserna bidrar utbildningen även till att stimulera varje elevs lärande och utveckling. För dessa VFU-kurser redovisar lärosätet de lärandemål för de förmågor som eftersträvas för att kunna genomföra en undervisningsplanering. Beskrivningen är här av mer generell karaktär, där framför allt viktiga innehållsaspekter belyses tydligt utan att det förs en diskussion om hur innehållskunskaperna ska utveckla de förmågor som eftersträvas under ovanstående mål. I intervjuerna framkommer det också att studenterna kan förberedas bättre inför VFU-perioderna. Däremot är VFU-handledarna ett gott stöd som ger studenterna förmågan att planera och genomföra undervisningen. Bedömargruppen rekommenderar därför att lärosätet ser över VFU- och UVK-kurserna, så att studenterna känner sig bättre förberedda inför sina VFU-perioder.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.*

I självvärderingen framgår att UVK-kurserna innehåller ett fylligt innehåll som behandlar etiska aspekter, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling. Studenten ska bland annat i kursen *Skolans uppdrag, villkor och värdegrund*, 7,5 hp, kunna redogöra för innehållet i FN:s barnkonvention och deklARATIONEN om de mänskliga rättigheterna samt beskriva och problematisera deras betydelse i skolan; beskriva framväxten av och innehållet i skolans värdegrund och ge politiska, sociala och kulturella perspektiv på den utvecklingen. Lärosätet beskriver tydligt, framför allt under UVK 1, vilka lärandemål som studenterna ska uppnå och hur de examineras med utgångspunkt ifrån dessa mål. Utöver detta behandlas målet även under VFU-kurserna, där exempel också ges på lärandemål. Studenten ska bland annat under VFU1 kunna beskriva grunderna för skolans värdegrunds- och demokratifostrande arbete samt exemplifiera och reflektera över de erfarenheter av detta arbete som studenterna fått under den verksamhetsförlagda utbildningen. Studenterna ska också kunna reflektera över lärarnas yrkesetiska principer, till exempel lärarens tystnads- och anmälningsplikt i relation till offentlighetsprincipen med utgångspunkt i dels lagstiftning, dels i praktiska erfarenheter. Lärosätet skulle däremot med fördel här kunna tydliggöra ytterligare hur dessa lärandemål examineras under VFU-kurserna.

Bedömggruppen menar att studenterna har stora möjligheter att visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, och hållbar utveckling.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

I självvärderingen framgår att jämställdhetsperspektivet framkommer tydligt i UVK-kursernas- och VFU-kursernas innehåll. I VFU-kurserna finns det flera tillämpningsövningar där studenterna ska pröva att på olika sätt applicera ett jämställdhetsperspektiv under sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU). I UVK-kurserna ingår jämställdhetsperspektivet som ett kunskapsinnehåll, där studenterna bland annat i avsnittet om utbildningshistoria får kunskaper om det intersektionella perspektivet, där jämlikhet, jämställdhet och etnicitet ingår som ett ämnesinnehåll. I intervjun med lärarna beskriver de också att detta innehåll kommer in som ett specifikt moment i UVK2, som behandlar normer och normskapande. I intervjuerna framkommer det också att det sker ett jämställdhetsarbete på en mer strukturell nivå. På en övergripande nivå så genomförs en översyn av alla kursplaner och utbildningsplaner utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Lärosätet har sedan tidigare också genomfört en fortbildning om jämställdhet för alla lärare. I självvärderingen beskriver också lärosätet bland annat hur de kontinuerligt följer upp frågor om lika villkor och att de i samband med metoo-uppropet ordnade en temadag för studenterna om jämställdhet. I intervjuerna med studenterna framkommer det också att de känner sig förberedda att beakta, kommunicera och förankra ett

jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. De menar att detta beror på att värdegrundsfrågorna har belysts tydligt i utbildningen inom UVK. Bedömargruppens menar att ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande samt säkerställs genom examination.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

Självvärderingen visar att utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs upp systematiskt. Resultaten av uppföljningen omsätts också vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter. En stor del av arbetet med kvalitetsutveckling sker i programsamrådet, där representanter för ämnen och representanter för andra centrala funktioner i programmet träffas en till två gånger per termin.

Bedömargruppen ser positivt på att lärosätet har utarbetat en matris där alla kurser finns med och där kursmålen är kopplade till examensmålen. Program- eller kursansvarig kan på detta sätt gå till specifika kursplaner för att se hur olika examensmål täcks in. Detta är ett gott exempel på hur kursmål kan kopplas ihop med examensmål.

Lärosätet har också infört en programdialog för ämneslärarprogrammet som äger rum en gång per termin. Programdialogen är ett nytt inslag som har införts av ledningen för att kunna följa upp programmet på ett bättre sätt. Det är ändamålsenligt att lärosätet också använder sig av kursutvärderingar, som återkopplas till studenter som genomfört kursen och de studenter som framgent ska genomgå kursen. Dessa utvärderingar återkopplas också till lärare, handledare och VFU-samordnare. På lärosätet genomförs även programutvärderingar varje år, som till skillnad från de andra utvärderingarna fokuserar på studenternas lärande i ett längre tidsperspektiv. Lärosätet har enligt självvärderingen identifierat ett utvecklingsområde, som handlar om att studentrepresentationen måste förbättras i de tillgängliga organ som lärosätet har. Detta är också ett utvecklingsområde som vi i bedömargruppen tycker är ett viktigt mål. I intervjun med lärosätets ledning framkommer det att de tillsammans med studentkåren går ut och annonserar efter studenter till de råd där representation för tillfället saknas.

Lärosätet verkar för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid.

Inom ämneslärarprogrammets ram genomför lärosätet en fortbildning för att stötta studenternas skrivande, men även för att kunna se vilken utbildning och vilket stöd som behövs för att öka studentgenomströmningen. Lärosätet har också gjort insatser för att bredda rekryteringen till lärarutbildningen genom att öka studentstödet för att rekrytera fler studenter från studieovana miljöer samt att studievägledningen bistår med stöd för studenter med funktionsnedsättning. Bedömargruppen ser positivt på dessa åtgärder samt att lärosätet även har gjort en mindre avhopsanalys, vilket lett till en satsning om ett skrivlyft för att öka studentgenomströmningen.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Studenten får enligt självvärderingen möjlighet att till övervägande del ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Studenterna tar plats i beredande och beslutande organ som programråd och ämneskollegium. Studentkåren har i samarbete med programrådet, följt upp vilka råd och ämneskollegier som saknar studentrepresentanter och kontaktat studenter för att fylla de vakanta platserna. Lärosätet använder sig av kursutvärderingar, anonyma tentamina och alumnutvärderingar. Lärosätet har också studentmentorer som hjälper studenterna med it-frågor, studentportalen och läroplattformen. I självvärderingen framkommer det tydligt vilket stöd som studenterna har tillgång till under sin utbildning. I intervjun med ledningen så beskrivs två åtgärder som genomförts efter studentkritik – dels har lärosätet bemannat om den första UVK-kursen, dels har de fastställt en regel om minst 30 timmars undervisning på en 7,5 hp kurs.

Enligt bedömaregruppen bör lärosätet ha en fortlöpande kontroll över studentperspektivet, så att studenterna känner att deras synpunkter tas tillvara och att studentrepresentanterna blir synliggjorda.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Självvärderingen visar att utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Samverkan sker med det omgivande samhället genom uppdragsutbildningar, nätverket RUN (regionalt forum för kommuner och universitet) och VFU-organisationen. En uppdragsutbildning som lärosätet står bakom är en utbildning som riktar sig till lärare som vill öka sin kompetens i att vidareutveckla mottagandet av och utbildningen för nyanlända elever. Samverkan gäller både undervisning och forskning, vilket lett till bland annat tjänster som kommundoktorander- och utvecklingspedagoger samt forskningsprojekt om elevinflytande. Lärosätet har också en samverkan med skolor utanför landet. Den samverkan borde också bidra till studenternas förberedelser inför arbetslivet både nationellt och internationellt. Lärosätet har också inom ramen för regional samverkan arbetat för kompetensförsörjning till skolorna i regionen. Lärosätet verkar ha en förståelse för den svårighet som kommuner i glesbygd står inför när det gäller att locka till sig nya lärare. Det är också ett initiativ som bedömaregruppen är positivt inställda till.

Samlat omdöme utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömning med motivering: *Tillfredsställande*

Att bedömningsgrunder är tillfredsställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom utbildningsvetenskaplig kärna vägs samman med motsvarande bedömningar inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Förutsättningarna för att bedriva utbildning inom den utbildningsvetenskapliga kärnan är goda eftersom lärosätet har en sammansvetsad lärargrupp med ett tydligt progressionstänk om UVK. Det finns en tydlig vetenskaplig och professionsinriktad miljö vid lärosätet, med ett nära samband mellan forskning och utbildning. Bedömargruppen menar ändå att på längre sikt så måste den vetenskapliga kompetensen bland lärarna som undervisar inom den utbildningsvetenskapliga kärnan öka.

När det gäller lärosätets utformning, genomförande och resultat så får studenterna en grundläggande utbildning om vetenskapsteori och forskningsmetoder i UVK1, som sedan fördjupas under UVK2 och UVK3. Det finns också uppgifter och seminariediskussioner under utbildningen, där relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen behandlas. Vid lärosätet är också utbildningens VFU-kurser upplagda utifrån en progressionstanke både för innehåll och krav. Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls därmed. Bedömargruppen rekommenderar ändå lärosätet att se över balansen mellan kvalitativ och kvantitativ metod, eftersom den förra verkar dominera i utbildningen.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls bland annat då studenterna i VFU1 ska beskriva och reflektera över sina erfarenheter från sin verksamhetsförlagda utbildning. Vidare ges i samband med beskrivningen av VFU-kurserna också exempel från den sista UVK-kursen där studenterna ska genomföra ett utvecklingsprojekt på organisationsnivå.

Det är också tydligt att det finns uppgifter och övningar under VFU- och UVK-kurserna där studenterna får öva sina didaktiska och ämnesdidaktiska kunskaper och förmågor. Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls därmed, men det är viktigt att lärosätet ser över sitt didaktiska och ämnesdidaktiska innehåll, så att även metodiska och ämnesmetodiska inslag finns med i utbildningen.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls, bland annat då studenterna under den första VFU-kursen får planera och genomföra viss övningsundervisning, medan de under den andra VFU-kursen även förväntas utveckla den undervisning som de ansvarar för, bland annat med hjälp av ämnesdidaktiska forskningsresultat. Lärosätet visar på en tydlig progression i arbetet med detta. Dock kan studenterna förberedas bättre för VFU perioder.

Bedömargruppen menar att studenterna får stora möjligheter under utbildningen att kunna visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt hållbar utveckling. Målet för bedömningar utifrån relevanta aspekter och hållbar utveckling är därmed uppfyllt.

I VFU-kurserna finns det tillämpningsövningar där studenten ska applicera ett jämställdhetsperspektiv och i UVK-kurserna belyses jämställdhetsperspektivet som ett ämnesinnehåll.

Vid lärosätet så följs utbildningens innehåll, utformning och genomförande till övervägande del upp och resultaten av uppföljningarna omsätts också vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling. Återkoppling sker till relevanta intressenter. Lärosätet har gjort en avhopsanalys samt har visat exempel på stöd studenterna har tillgång till under sin utbildning. Det finns exempelvis ett särskilt stöd till studenter med funktionshinder.

Bedömaregruppen menar också att utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt att den är användbar och utvecklar studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Samverkan sker exempelvis med det omgivande samhället genom uppdragsutbildningar, nätverket RUN (regionalt forum för kommuner och universitet) och VFU-organisationen.

Ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Lärosätet beskriver i sin självvärdering utförligt personalens kompetens, vilket visar att pedagogisk samt vetenskaplig och professionsinriktad kompetens bär upp kurserna. Ett tydligt exempel på yrkeskompetens är att flera av lärarna har ämneslärarexamina samtidigt som en verksam samhällskunskapslärare finns med och undervisar i flera ämnesdidaktiska moment. Den kompetensen tillsammans med flera andra vetenskapligt skolade lärare ger en god grund för studenternas utbildning. I intervjun med lärarna framkommer det också att samhällskunskap är ett eget starkt ämne med tydlig prägel som lärarutbildningsämne.

Organisatoriskt saknas en nationalekonom bland lärarna. Volymmässigt är det också en relativt liten lärargrupp som bygger upp samhällskunskapsämnet. Detta kan leda till kompetensförsörjningsproblem på längre sikt ifall någon av lärarna blir sjuk eller pensioneras inom kort. Det finns sammantaget lite frågetecken kring den vetenskapliga sidan vad gäller nationalekonomi samt volymmässigt på längre sikt på grund av den lilla men sammansvetsade lärargruppen. Lärosätet uppvisar dock en medvetenhet om detta genom en långsiktig kompetensförsörjningsplan där de har för avsikt att anställa disputerade inom både samhällsekonomi och ämnesdidaktik. Detta är också en plan som enligt bedömaregruppen bör genomföras för att lärosätet ska kunna säkra en hög kvalitet på sin utbildning även på lång sikt.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Utbildningsmiljön vid lärosätet är till största delen god när det gäller innehåll och progression. I självvärderingen och intervjuerna med lärarna framkommer det även hur den samhällskunskapsdidaktiska forskningen integreras med de övriga ämneskurserna både som

specifika kurser och som inslag i andra kurser. Det finns däremot frågetecken om lärarnas vetenskapliga kompetens i ämnena nationalekonomi och kulturgeografi, där det inte är disputerade inom dessa områden som har hand om undervisningen. Lärosätet har för avsikt att försöka anställa en disputerad nationalekonom.

Utbildningsmiljön utmärker sig vidare där samhällskunskapen på lärosätet är ett sammanhållet ämne, vilket har en institutionell närhet till pedagogik och dess pedagogiska och didaktiska kompetens. Denna närhet är en styrka när det gäller möjligheterna till att skapa en professionsinriktad utbildning, vilket också bekräftades i intervjuerna med lärarna. Inom samhällskunskap finns också ett samarbete med gymnasieskolor i regionen som kan användas för fältstudier och för empiriinsamling i samband med studenternas självständiga arbeten.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.*

Samhällskunskapsämnet vid lärosätet visar både en bredd och en successiv fördjupning i kurserna. En styrka är att kurserna genomgående har en tvärvetenskaplig karaktär, vilket bland annat kan förklaras med att samhällskunskap har etablerats som eget ämne vid lärosätet. Lärosätet visar i självvärderingen att de jobbar med att knyta de olika ämnesområdena till en helhet, men även att de försöker ge grundkunskaper och fördjupningar med tydlig koppling till de akademiska disciplinerna. I självvärderingen går det däremot inte att se vilken vetenskaplig kompetens som lärarna i nationalekonomi och kulturgeografi har. Lärosätet verkar också ha lagt ned ett gott arbete på att variera examinationsformerna inom och mellan olika kurser. I självvärderingen beskriver de hur de försöker anpassa examinationsformerna till lärandemålen i de olika kurserna, och att det övergripande syftet är att säkerställa att studenterna får grundläggande kunskaper för sin yrkesutövning. Inga självständiga arbeten har ingått i underlaget och påverkar därför inte bedömningen.

Lärosätet har gjort särskilda satsningar på lärarutbildningen, där de anställt lektorer med 50 procent forskning i sin tjänst. I intervjun framkommer det även att lärarna kopplar sin egen forskning till de kurser som de undervisar i. I intervjuerna framkom att studenterna varit kritiska mot själva ämnesinnehållet, till exempel att delar inom statsvetenskapen inte behandlas i utbildningen. Detta är en kritik som bedömargruppen anser att lärosätet bör uppmärksamma och arbeta vidare med.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

På lärosätet introduceras vetenskapsteorin redan i det första momentet på utbildningen och det finns också en plan på hur dessa kunskaper ska fördjupas successivt. Forskningsmetoderna kommer i de

senare delarna av ämneskurserna och där finns inslag av både praktiska och mer filosofiska avsnitt som förbereder studenterna för deras självständiga arbeten. Inga självständiga arbeten har ingått i underlaget och påverkar därför inte bedömningen.

Lärosätet hade med fördel i självvärderingen kunnat tydliggöra mer konkret hur de jobbar med de kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoderna i samhällskunskapen. I intervjun framkom ändå att kvalitativa metoder behandlas under den första delen av den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK), medan kvantitativa metoder tas under senare delen av UVK.

Relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen beskrivs tydligt i de verksamhetsförlagda kursernas upplägg (VFU). Studenterna får kunskap om beprövad erfarenhet dels genom reflektion över det didaktiska upplägget, dels genom att de genomför analyser av sin VFU. Lärosätet använder sig av adjungerade adjunkter för att den beprövade erfarenheten ska komma in som ett naturligt inslag i utbildningen. I intervjuerna med lärarna framkommer det att de adjungerade adjunkterna bland annat jobbar med aktuella samhällsfrågor och tvärvetenskapliga ämnesområden.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Lärosätet har lagt tonvikt vid att forskning och ämnesteori ska relateras till ämnesdidaktiken. Studenterna får under utbildningen kunskaper om att kritiskt tillvarata, systematisera och reflektera utifrån studier av forskningspublikationer, vilket sedan fördjupas under arbetet med de självständiga arbetena. Enligt självvärderingen tränas studenterna också fortlöpande under utbildningen i att reflektera över forskningsresultat som finns presenterat i artiklar och avhandlingar. I de flesta av de moment som ingår i samhällskunskapsämnet ska också det ämnesteoretiska innehållet problematiseras, bearbetas och prövas i förhållande till ämnesdidaktiska redskap och arbetssätt, för att förmedla innehållet till elever i kommande yrkesutövning.

En styrka är att självständiga arbeten ska vara samhällskunskapsdidaktiska, vilket även bidrar till utvecklingen av yrkesverksamheten. Inga självständiga arbeten har ingått i underlaget och påverkar därför inte bedömningen. Studenterna får också möjlighet att reflektera över egna och andras erfarenheter i samhällskunskap, framför allt genom de adjungerade lärarnas beprövade erfarenhet som diskuteras i de olika kurserna i samhällskunskap.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Lärosätets samhällskunskapsutbildning innehåller både ämnesteoretiska moment med didaktiska inslag samt två moment som vardera består av 7,5 högskolepoäng som är specifikt

ämnesdidaktiska. De ämnesdidaktiska momenten har benämningen "vad innebär skolämnet samhällskunskap" och "planera, genomföra och bedöma". Det första momentet handlar om samhällskunskapsämnets identitet, medan det andra momentet handlar om själva undervisningsprocessen i ämnet samhällskunskap. Momenten innehåller ämnesdidaktisk litteratur och studenterna får även under det andra momentet öva sig i att planera, genomföra och bedöma samhällskunskapsundervisning inom ramen för den teoretiska undervisningen på campus. De självständiga arbetena har också en ämnesdidaktisk prägel.

Den ämnesdidaktiska undervisningen vid lärosätet bedöms vara tillgodosedd, där det finns en tydlig progressionstanke genomgående inom och mellan de olika momenten. Under intervjuerna framkommer däremot en del kritik mot ämnesdidaktiken som anses vara väldigt teoretiskt inriktad, med mindre av mer ämnesmetodiska inslag. Det framförs att studenterna får för lite metodisk kunskap om hur man planerar och genomför undervisning inom ramen för ämnesstudierna i samhällskunskap. Bedömargruppen anser att den kritiken är något som lärosätet bör ta till sig och se över, så att de ämnesmetodiska inslagen ökar inom ämnesdidaktiken. Sammantaget bedöms ändå måluppfyllelsen som tillfredsställande.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Lärosätet hänvisar till största delen här till den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU) som bedöms ha en tydlig progression i sitt kursupplägg. I upplägget finns det både ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska inslag som studenterna måste ta hänsyn till när de ska visa sin förmåga att planera, genomföra, utvärdera och utveckla sin undervisning. Lärosätet beskriver däremot inte närmare hur varje elevs lärande och utveckling ska stimuleras.

Det framkom samtidigt att i en av VFU-kurserna uppmanas studenterna att undersöka hur lärare arbetar med dokumentation av de lärarakiviteter som genomförts och de individuella utvecklingsplaner som upprättas för varje elevs lärande och utveckling. Flera av lärosätets lärare undervisar både inom UVK och i ämnet samhällskunskap, vilket är enligt bedömargruppen är en fördel när det gäller progression och koppling mellan UVK och ämneskurser. I intervjun framkommer det att flera av lärarna kan relatera det allmändidaktiska innehållet till det ämnesdidaktiska innehållet.

I intervjun bekräftas vidare att utbildningen känns sammanhållen, men också att studenterna fått den mesta kunskapen om att planera, genomföra och utvärdera sin undervisning av VFU-handledarna på skolorna. Studenterna vill ha ett större inslag av detta även när de läser ämnesteorin. Sammantaget bedöms ändå måluppfyllelsen som tillfredsställande.

Måluppfyllelse av exmensmål I kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska*

aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.

Lärosätet redogör för ett antal moment där relevanta samhällseliga aspekter på mänskliga rättigheter och hållbar utveckling är viktiga innehållsmässiga inslag i samhällskunskapsutbildningen. I självvärderingen beskrivs hur de etiska aspekterna av att bland annat arbeta med hållbar utveckling och mänskliga rättigheter i utbildningen beaktas både i VFU kurser samt i kurser och moment som behandlar ämnets teoretiska kärna. Lärosätet beskriver däremot inte på vilket sätt dessa etiska aspekter kommer in konkret i VFU kurserna. Det vetenskapliga förhållningssättet genomsyrar genomgående samhällskunskapsutbildningen under 1–120 högskolepoäng.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

För samhällskunskapsämnet är det främst som ett undervisningsinnehåll som lärosätet tar upp en rad inslag som bygger på bland annat jämställdhetsperspektiv och social skiktning. Lärosätet betonar i sin självvärdering att frågor om social skiktning är centrala i ämnet samhällskunskap och det undervisningsinnehåll som förekommer i både de moment som har ett ämnesteoretiskt fokus och i de specifikt ämnesdidaktiska momenten. Lärosätet tar ingående upp ett antal moment där jämställdhetsaspekten tydligt belyses i innehållet. På detta sätt kan lärosätet visa att studenterna kan få kunskaper i denna fråga.

I intervjun med lärosätets ledning framkommer det att frågorna om jämställdhet och jämlikhet ska behandlas i varje ämnes kursplaner. För något år sedan hade lärosätet också en fortbildning för lärare om dessa frågor och de har även haft en temadag för studenterna om jämställdhet i samband med metoo-upproppet. Lärosätet menar också att de regelbundet sker en översyn av alla kursplaner och utbildningsplaner ur ett jämställdhetsperspektiv. I intervjun framkommer det också att när examen utfärdas, så upplever studenterna att de fått förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. De känner sig både förberedda att undervisa om dessa frågor samtidigt som de ser det som en självklar del i värdegrundsarbetet som de bearbetar kontinuerligt i utbildningen.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs inte systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts inte vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker inte till relevanta intressenter.*

När det gäller samhällskunskapsämnet specifikt så samlas de undervisande lärarna i regelbundet återkommande planeringskonferenser 1–2 gånger per år. Vid dessa planeringskonferenser som vid varje tillfälle håller på ett antal dagar diskuteras kursernas innehåll och upplägg. Det gör lärosätet för att vid behov revidera kursplaner, litteraturlistor och genomförande. Lärosätet beskriver däremot inte närmare hur resultatet av dessa planeringskonferenser återkopplas till studenterna. I intervjuerna framkommer det att detta är ett område som lärosätet kan förbättra. Det framgår att studenterna har dålig insyn i vilka forum de har studentrepresentanter, och att det inte sker några förändringar trots

att utvärderingarnas resultat visar att kurserna kan förbättras. Lärarna menar att det finns möjligheter för lärosätet att förbättra möjligheterna att formalisera studentinflytandet.

Bedömargruppen menar att detta är en fråga som lärosätet bör se över, så att studenternas möjligheter att påverka sin utbildning förbättras. Sammantaget är vår bedömning att lärosätet bör se över hur utbildningen följs upp, särskilt när det gäller studenternas synpunkter.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Inom ämneslärarprogrammets ram har lärosätet genomfört en fortbildning som har namnet "Skrivlyftet". Representanter från varje ämne i ämneslärarutbildningen har deltagit i fortbildningen som syftar till att stötta studenternas skrivande, men även för att kunna se vilken utbildning och stöd som behövs för att öka studentgenomströmningen. I självvärderingen beskriver lärosätet detta som ett utvecklingsprojekt, där de har utarbetat en progressionsmodell för akademiskt skrivande och yrkesskrivande i ämneslärarprogrammet. Lärosätet har genomfört fortbildningen, eftersom utvärderingar och uppföljningar har visat att studenterna behöver få hjälp med att utveckla sitt skrivande för att kunna genomföra sin utbildning inom planerad studietid.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Studentinflytandet under pågående kurs bygger enligt lärosätet på tillgänglighet och flexibilitet där så är möjligt. Det innebär att kurslärare ska vara tillgängliga via lärarplattformen, och flexibiliteten handlar framför allt om att kunna anpassa undervisningsformerna. I den delen besvarar till exempel inte lärosätet hur de agerar när det gäller studentrepresentation i beslutande och beredande organ. I intervjun framkommer det att studenterna har bristande insyn i vilka forum de kan vara med och påverka utbildningens innehåll och genomförande. De vet inte heller vad lärosätet gör för att väcka studenternas intresse att engagera sig i olika beslutande och beredande organ. Men lärosätets ledning menar att det finns en aktiv studentrepresentation, och att de tillsammans med studentkåren går ut och annonserar tillsammans när det saknas studenter vid olika organ. Ledningen vid lärosätet menar också att de har utvecklat utbildningen utifrån studenternas synpunkter, där de bland annat har satt som regel att en kurs om 7,5 högskolepoäng ska ha minst 30 timmars undervisning.

Med utgångspunkt i de här skilda synpunkterna menar bedömargruppen att studenterna bör få en tydligare information om vilka beslutande och beredande organ som de både kan ingå i och ingår i. Återkopplingen till studenterna om kursutveckling och kursförändringar bör enligt bedömargruppen formaliseras bättre i ämnet samhällskunskap.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Intervjuerna med lärosätets ledning visar att det finns en väl utbyggd verksamhet med verksamhetsförlagd utbildning (VFU) i samarbete med regionens skolhuvudmän. Lärosätet har också etablerat övningskolor, där en del av studenterna redan i dag är verksamma. Lärosätet arbetar med VFU-frågan generellt, där de har som mål att varje student ska få halva sin VFU på en skola och den andra halvan på en annan skola.

Enligt lärosätet är digitaliseringen något som yrket kräver och som de satsar på, vilket också bekräftas i intervjuerna där det framkom att studenterna får utbildning i tekniska hjälpmedel. Lärosätet har också satsat på att ta in gymnasielärare under utbildningens gång, för att genomföra olika sorters övningar med studenterna som de kommer att ha nytta av som blivande lärare. Vid intervjuerna framkom också att studenterna diskuterar frågor om framtida förändringar av lärarrollen som ett ämnesinnehåll i ämnet samhällskunskap.

Samlat omdöme ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömning med motivering: *Tillfredsställande*

Att bedömningsgrunder är tillfredsställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier vägs samman med motsvarande bedömningar inom utbildningsvetenskaplig kärna. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Förutsättningarna för lärosätet att bedriva samhällskunskapslärarutbildning är goda, eftersom personalen som bär upp kurserna har både pedagogisk samt vetenskaplig och yrkesinriktad kompetens. I utbildningsmiljön utmärker sig samhällskunskapen som ett sammanhållet ämne, vilket har en institutionell närhet till pedagogik och till dess pedagogiska och didaktiska kompetens. Det finns samtidigt vissa utmaningar för lärosätet när det gäller den vetenskapliga kompetensen bland personalen i ämnena nationalekonomi och kulturgeograf. Även storleken på lärargruppen är en utmaning på längre sikt, eftersom de undervisande lärarna är relativt få.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls. Några av styrkorna hos lärosätet är att kurserna genomgående har en tvärvetenskaplig karaktär och att de självständiga arbetena är samhällskunskapsdidaktiskt inriktade.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. På lärosätet introduceras vetenskapsteorin redan i det första momentet, och det finns också en plan på hur dessa kunskaper sedan ska fördjupas successivt under utbildningens gång. Forskningsmetoderna kommer sedan in de senare delarna av ämneskurserna. Relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen beskrivs också tydligt i de verksamhetsförlagda kursernas upplägg.

Målet att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. En styrka är att självständiga arbeten ska vara samhällskunskapsdidaktiska, vilket även bidrar till utvecklingen av yrkesverksamheten.

Målet att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Den ämnesdidaktiska undervisningen vid lärosätet är väl tillgodosedd, där det finns en tydlig progressionstanke genomgående inom och mellan de olika momenten under utbildningen. Bedömargruppen rekommenderar ändå lärosätet att se över den ämnesdidaktiska undervisningen, så att också ämnesmetodiska inslag får plats inom det ämnesdidaktiska fältet.

Målet att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Ett betydande exempel på det är att under den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) uppmanas studenterna att undersöka hur lärare arbetar med de individuella utvecklingsplaner som upprättas för varje elevs lärande och utveckling.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter och hållbar utveckling uppfylls. Innehållsmässigt belyser lärosätet relevanta samhälleliga aspekter på mänskliga rättigheter och hållbar utveckling i ämnet samhällskunskap, vilket bedömargruppen ser positivt på.

För samhällskunskapsämnet är det främst som ett undervisningsinnehåll som lärosätet tar upp en rad inslag som bygger på bland annat jämställdhetsperspektiv och social skiktning. I intervjuerna framkommer det att frågorna om jämställdhet och jämlikhet behandlas i varje ämnes kursplaner. Studenterna har en temadag om jämställdhet.

När det gäller uppföljningen av utbildningen bör lärosätet se över studenternas möjligheter att ytterligare påverka sin utbildning genom att ta hänsyn till studenternas förslag på kursförbättringar.

Vad gäller studentperspektivet bör lärosätet också se över sina informationskanaler, så att studenterna får en tydligare information om vilka beslutande och beredande organ som de kan delta i.

När det gäller arbetsliv och samverkan är utbildningen ur ett ämnesperspektiv utformad och genomförd på ett sådant sätt att den är användbar och utvecklar studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Från: [Svedin, Glenn](#)
Till: [utvitsy](#)
Kopia: [Sebastian Steele](#)
Ärende: 411-00374-18
Datum: den 18 december 2019 19:56:21
Bilagor: [delningssvar - matematik.docx](#)

Hej,

Mittuniversitet har inget att anmärka över de yttranden vi mottagit för ämneslärarprogrammet, undantaget några mindre kommentarer vi har angående yttrandet för matematik (se den bifogade filen).

Med vänlig hälsning,

Glenn

Glenn Svedin
Assistant Professor/Senior Lecturer in History

MID SWEDEN UNIVERSITY
Department of Humanities and Social Sciences
Holmgatan 10
851 70 Sundsvall
Room: M410
Phone: +10 142 82 47
E-mail: glenn.svedin@miun.se